Ч. 216. Львів, середа дня 26. вересня (9. жовтня) 1907. Річник XI.

РУСЛАН

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цїлий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
цїлий рік . 16 рублїв
або 36 франків
на пів року . 8 рублїв
або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім недїль і руских сьвят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адмінїстрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по цїнї 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Народо-господарске занедбане.

(+) Нема найменшого сумніву, що в кождій справі має велику вагу досьвід і наука. Тим бо лише способом доходить людство в своїм розвитку до щораз більшого поступу, що молоде поколїнє користує ся досьвідом, який зібрали старші поколїня, а набуваючи до того ще науки, посуває справу вперед. Так оно є в політиці, так в справах суспільних, культурних і народо-господарских. Наша руска суспільність за мало ще має досьвіду в усіх згаданих областях, за мало користує ся здобутками науки і длятого у нас звичайно у всіх таких справах і починах робить ся багато помилок, блукає ся нераз манівцями і дорого оплачує ся сї помилки і сю блуканину, поки найде ся праву дорогу до бажаної мети.

Гляньмо н. пр. на нашу політичну орґанізацию і роботу, як там нераз ходить ся навманя, як мало там виявляє ся сьвідомого цїли поступованя, які робить ся похибки. І не дивниця, бож руский нарід не мав політичної школи, не міг виробити собі політичної рутини і традициї, а до того всякий у нас пустословний баланда або крикун, наколи лише умів кидати високопарними окликами, уходив за великого політика, хоч не мав анї потрібного досьвіду анї знаня, анї образованя, бо у нас ще суспільність не зроауміла того, що і політика є наука і то не так легка, як кому небудь на вічу видає ся.

Або гляньмо на поле суспільної роботи й орґанізациї. Чи так богато найде ся у нас людий навіть посеред інтеліґенциї, котрі би були обзнакомлені із суспільними струями, слідили за розвитком суспільних наук і користували ся добутками наукових дослідів на тім полї, щоби й у нас довести до відповідного уладження суспільних відносин?

Гляньмо на культурне або наукове поле, як мало ще й там справдешної, поважної й видатної роботи, кілько ще тут поверховного плаваня, а кілько нечуваної зарозумілости і бундючности. Перший лїпший член общества Качковского н. пр. Табака вважає себе покликаним фільольоґом, щоби рішати про нашу мову, лїтературу і правопись!

Алеж все те можна на стілько виправдувати, що руский нарід, втративши здавна свою державну самостійність, не міг виробити ся на політичній ниві, що наслїдком невідрадних обставин не міг втворити висшої культури і розвинути

в

глибокої науки. Одначе здавалоб ся, що бодай на народо-господарскій, на хліборобскій области, яко нарід споконвіку хліборобский дійшов до високого розвитку і поступу. Тимчасом ще дуже далеко до того, щоби той руский женець, як се так ідеально зобразив пок. Яхимович у притчі в 1848. р., здігнав инших сусїдів, що раньше вийшли на ниву. Ще дійсно і що до народо-господарского поля можна приложити памятні Маркиянові слова: »Судило ся нам послїдними бути!« У нас бо ще не перевела ся традицийна навичка: »Нехай буде, як бувало«, у нас все ще арґументує ся, що так робили наші діди і батьки, то й ми не йнакше можем робити, забуваючи про се, що хліборобскі обставини навіть за останнє пятьдесятилїтє вельми змінили ся і що годі вже вижидати, щоби сама нива дала добрий добуток, але що й хліборобске господарство вимагає досьвіду, науки і праці. А як мало у нас ще зрозуміня для сеї справи, показує найкраснїше ся обставина, що одиноке наше товариство »Сільский Господар« так мало находить в рускій суспільности признаня, так мало участи і пособлюваня. А вжеж оно повинно мати не лише сотки тисячів членів, але також відділи свої по всіх більших місцевостях краю, оно повинно стати першим і найголовнїйшим товариством руским, підвалиною нашого народо-господарского биту і розвитку, бож руский нарід таки і в будучинї остане хліборобским, як се так гарно зобразив Мик. Устиянович у вірші Хлїбороб.

Алеж нинїшні обставини вимагають досьвіду, науки і праці, щоби на тім полї міг нарід осягнути поважні успіхи. Тут нам треба користувати ся досьвідом і наукою народів, котрі в тім напрямі дійшли до високого розвитку, а іменно досьвідом і наукою Нїмців і Чехів, популяризувати ту науку за їх прикладом і розповсюджувати між народом.

Тимто важну задачу приняв на себе економічно господарский місячник »Економіст«, орґан краєвого союза ревізийного і подає цікаві і поучні статї з обсягу народо-господарского. В останнім числї 9 ім замітна там статя, котру для більшого розповсюдженя наводимо понизше під заголовком:

Чи потрібна нам наука рільного господарства?

В теперішних часах наука без практики як рівнож і практика без науки, без наукових дослідів, не доводить до добра. Як кинемо оком на всї галузи людского знаня, то побачимо, що по при загальнім образованю треба конче в котрійсь галузи бути й специялїстом, щоб довести до чого путнього. В жадній галузи знову не заострились у нас так відносини як в галузи нашого рільного господарства, отже, де а де, а на поли нашої рільної господарки треба безумовно в наших часах великого фахового знаня.

Головною засадою теперішного рільного господарства є: пізнати природні відносини даної околиці, їх розумно використати та діяльність природи самої підмогчи; єслиж проте схоче рільник в сих напрямах дійти до якого корисного висліду, то мусить сї сили природи конче пізнати а пізнати їх зможе лиш за посередництвом науки. Подібно має ся річ і з годівлею худоби, виробом рільних продуктів, садівництвом, пасічництвом. Всего сего треба тепер конче вчитись. Не треба проте жалїти нї труду, нї гроша, щоб лиш набути розумного фахового знаня, бо знанє є великою силою і найбільшою скарбницею, яку на сїм сьвітї роздобути можемо. В господарці нашій стрічаємо що крок сей вплив науки; під єї проводом і впливом переміняють ся цїлком погляди під деякими зглядами; старі практично випробовані методи уступають новим, що полягають на науковім признаню а господарі у нас не знають навіть часом, з чого складає ся кождий кусник їх ґрунту, не можуть проте й оцїнити, чи на сїм місци завести рілю, луку чи пасовиско. Не оден кусник рілї дав би може далеко красший пожиток яко лука, не одна лука яко ріля. А кілько у нас безвартних пасовиск, що моглиб відповідною управою замінитись на найкрасшу рілю. Відводненє, наводненє, перемішанє землї, зрівнанє поверхнї, очищенє від ріни та каміня, охорона від замуленя — все се средства, що причиняють ся до піднесеня видатности плодів і доходів; до всего сего треба однак наукового знаня; всего сего не навчимось від наших батьків та дїдів, що й без науки могли собі якось порадити.

Инші народи випередили нас під сим зглядом вже дуже далеко а прецінь і там не повстав сей величезний поступ рільничий так нагло. І там був колись хлібороб так само занедбаний як у нас, і там здавалось досить довго міскій інтеліґенциї, що рільнича хемія, рільнича технїка, рільнича біольоґія, що обірник і плуг, кормленє худоби і ріст всяких господарских ростин не потребує їх цїлком обходити. Та поволи зросла таж громада сих справдї інтеліґентних людий, яких роботою, змаганями, дослїдами змоглась з часом рільнича культура до сеї висо-

ти, на якій днесь єї бачимо. Се все не спало з неба, анї було дане готове якимсь месиєю народу а мусїло бути вироблене власним почутєм культурним, напруженєм власних духових сил.

Викажім се на примірі. Фабрикант ігол купує метр. сотнар зелїза, щоб робити з него ігли. Він передає материял сей своїм робітникам і машинам і вкоротцї продає вже ігли, що важать меньше як метр. сотнар. Рільник купує метр. сотнар збіжа, щоб єго засїяти. Своє зерно передає він ріллї і робітникам а по пів року дістає далеко більше як один метр. сотнар зерна на збутє і крім сего лишає ще й собі на дальший засів. Чи се не видне? Фабрикант ігол нїколи не видобуде більше ігол як 1 метр. сотнар а рільник дістає не лише свій метр. сотнар назад а ще крім сего продає 6 — 8 метр. сотнарів. Чи є де на сьвітї така людьми витворена фабрика, щоб сеї штуки доказала?

Ідім однак дальше: Фабрикант до витвореня своїх ігол потребує будинків, машин і знаня, щоб сими машинами і будинками добре зарядити, мусить свою річ розуміти, щоб кожда шрубка, кожде кільце робило точно і в час свою роботу. Чи можна се сказати о нашім рільнику? Чи знає він добре свою машину і єї складові части? Чи знає він, як корінє єго збіжа, як колос, як стебло, як зерно єго витворює ся, як воно працює, щоб дати так великі зиски своєму господареви. Чи придивись він всьому, сїй цїлій машинї докладно? Кождий з нас знає, що нї!

Инші однак думали над тим за него, инші вишукували всїх сих тайн єго машини, инші вислїджували се все за господаря а від него не жадають за те нї вдячности нї заплати а лиш сего, щоб він зимовими вечерами з ґазет та книжок вичитував се, що вони винайшли, до чого додумались, та що найбільше, щоб сина свого вислав до господарскої школи, щоби надігнав се, чого єго батько до тепер не хотів а може й не міг знати. Культуру треба конче здобувати наукою та досьвідом а працею множити єї скарби.

Чеські сторонництва а правительство.

(×) Наближає ся речинець скликаня державної ради задля полагоди державних конечностий, між котрими на першім місцї стояти ме австро-угорска угода Тимто правительство вже заздалегідь оглядає ся поміж парляментарними сторонництвами, щоби собі обезпечити потрібне число голосів для своїх предлог. Передовсїм звертає правительство свою бачність на чеські сторонництва, котрі звичайно рішали такі справи своїми голосами. В звязи отже з тими змаганями правительства для приєднаня чеських голосів стоїть недавна подорож чеських мінїстрів д-ра Пацака і д-ра Форшта, а також подорож д-ра Форшта до Берна і переговори з моравскими полїтиками. Одначе анї одна анї друга подорож не довела до прояснення справи і не можна ще напевно знати, яке становище супроти правительства займуть зєдинені в чеськім союзї сторонництва. Такого проясненя не можна було навіть сподївати ся в сїй хвили, позаяк головні провідники молодочехів др. Крамарж і чеських хлїборобників Прашек були далеко поза границями монархії і що йно тепер вернули до Праги. Там мав тепер прибути таком др. Пацак, а переговори розпочаті з ческими сторонництвами будуть тепер продовжати ся. В середу має відбути ся засїданє виконного виділу чеських хлїборобників, а також збере ся виконний виділ молодочеського сторонництва. Звичаєм принятим у парляментарних сторонництв не будуть там рішати наконечно сеї справи на засїданях виконних виділів, а полишать рішенє парляментарному чеському клюбови, обговоривши основно цїлу справу що до становища супроти правительства. (У нас дїє ся відворотно — Нар. Комітет рішає наконечно справу і тим способом згори вяже послів, котрі мають тим способом звідси або вічами вже приписану тактику).

Розходить ся отже тепер о те, чи молодочехи, старочехи, хлїборобники і католицкі народовцї вийдуть в тїснїйший союз і підуть за правительством — і під якими условинами? Колиб се не повело ся, булиб чеські мінїстри приневолені з сего виснувати послїдовности. Як звіщають Lidove Noviny, орґан д-ра Сграньского, згадані сторонництва зєдинять ся тїснїйше і під певними услівями (моравский унїверситет іт.п.) підуть з правительством і мали би 62 голоси, а в опозициї остали би чеські радикали і реалїсти, разом 19. Після обчисленя Zeit-у правительство сподїває ся вже тепер мати більшість зложену з 300 послів проти 216.

З України.

Погроза на адресу ненародженої ще думи.

Ґазета „Россія“ висловлює погляди і заміри російского правительства. Вважаючи на се треба прислухати ся до того, що пишуть в сїй ґазетї наняті урядом писаки. В однім з останнїх чисел „Россі-ї“ зустрічаємо таку характерну фразу, кинуту начеб то нечаянно в однїй з казенних „передових“. Фраза — невеличка, але зміст її, коли добре вдуматись в нього, дуже непевний. „Чим би не скінчились теперешні вибори — читаємо ми там — доля третьої думи настількиж буде в її власних руках, наскільки була доля першої й другої думи“. Не треба бути великим опозиционером, не треба бути непримиримим ворогом уряду, не треба навіть бути кадетом, щоб побачити в сїй фразї ясну, нїчим не замасковану погрозу на адресу третьої думи.

„Доля обох перших дум була в їхнїх власних руках“, себто, вони загинули через те, що сами того схотїли. Але якою цїною тї дві думі могли купити своє істнованє? — се кожному відомо. Треба було зрікти ся всякої критики вчинків уряду, треба було рішучо одмовитись від обстоювання народних домагань, треба було порвати всякі звязки з народними масами та стати попихачами всевладної бюрократиї, — ось якою цїною попереднї думи моглиб спасти своє житє Але нї перша, нї друга думи не хотїли купувати свого істнованя такою цїною — і вони получили „по заслузї“. Колиж третя дума буде такоюж упертою, як її небіжчицї — сестри, коли й вона стане грати ся в опозицию, — то й її не мине лиха доля. Так мовить казенна „Россія“.

Полемізувати з „Россією“ — річ досить небезпечна: принаймнї, з гіркого досьвіду инших ґазет відомо, що за таку приємність треба не мало заплатити. Та для сього — першого й, надїємо ся, останнього разу — ми дозволимо собі поставити „Россі-ї“ одне маленьке запитанє, коли справа з думою стоїть так, як каже „Россія“, то для чогож тодї було й захожувати ся? Адже відомо, що нарід хоче тільки поступової думи, якаб обстоювала єго інтереси так саме голосно й щиро, як перша та друга думи. Колиж, по словам „Россі-ї“, бюрократия потрібує тільки думи, якаб заховала народні домаганя глибоко-глибоко в кишеню, — то навіть і слїпому ясно, що між сими диаметрально-протилежними бажанями й надіями не може бути нїякого компромісу, нїякого містка. Тодї, знов таки, для чого було й справу розпочинати?..

Чи може се не більш, не менш, як стародавна „балаканина“ не в міру усердних казенних пер? щось непохоже.

(З „Ради“)

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В середу: руско-кат.: † Йоана Богосл.; римо-кат: Дионизия. — В четвер: руско-кат.: Калистрата м.; римо-кат.: Франца, Борджа.

— **Скликанє парляменту а соймова виборча реформа.** З Відня доносять, що парлямент збере ся дня 16. с. м. Супроти того галицкий сойм буде міг радити найдальше до понедїлка дня 14. с. м. і не буде мати часу ухвалити виборчої реформи. Центральне правительство мало згодити ся, щоби соймової сесиї не замикано, а лише аби відложено єї до грудня.

— **Конференция австрийского епископату** відбуде ся в половинї падолиста у Відни. Між точками програми нарад находять ся справи церковно-полїтичні. Вислїд конференциї буде оповіщений у спільнім пастирскім листї.

— **З сокільского житя.** Із Щирця пишуть нам: В сусїднім Острові відбули ся вчера заг. збори пожарного „Сокола“, на які вислав львівский „Сокіл“ 4 відпоручників і одну відпоручницю. Перед зборами за дня перевели делеґати вправи рядові і пожарничі, до яких стануло 50 і кількох Соколів, а львівска другиня п-на М. Т. урядила з поверх сотнею дітвори товариські гри і забави. Заг. збори відбули ся в Читальни „Просьвіти“ при доволї численнім комплєтї членів. Між иншими вибрано до старшини: головою: д. Івана Книша, начальника громади, дуже чесного чоловіка і дбалого о добро громади; начальником стягу став вибраний д. Іван Ільків Гринька, а місто-начальником д. Іван Ільків Федька. Крім п. В. Могильницкого, директора задатк. каси в Щирци, промовляли на зборах пп. С. Ґорук і М. Щишкевич зі Львова, зазначуючи, що задачею і цїлею Сокільства є виробити карність,

єдність і послух між нашим народом, а загалом: безплатна служба своїй Вітчині З поміж ухвал заг. зборів належить згадати ухвалу справити прапор тов-а (за 60 К), на що сейчас зібрано між присутними около 30 К. Нововибрана старшина острівского „Сокола“ дає запоруку красного розвитку того товариства.

— Робітники, противні социялізмови, зєднили ся на Моравії в товаристві Všeodborobe sdruženi křestiansko-socialniho dělnictva«. Ся орґанізация оперта на християньско-суспільних підвалинах числила в 1904 р. членів 1211, в слідуючім 1978, в 1906 р. — 5471, 1. липня 1907 мала 10.820 членів, а 1. серпня вже 12.000. Се стає найкрасшим доказом, як християньско-суспільний дух обгортає скоро тамошні робітничі верстви. Грошевий оборот виносив минулого року 39.358 К, а за 7 місяців сего року 121.000, резервовий фонд 53.000 К. Щоб то й у нас подумано про християньско-суспільну орґанізацию руских робітників!

— Почтовий оборот у Львові — як показують наведені числа — є величезний. В однім лише місяци липни с. р. надано у Львові листів, переписних карток і друків 7½ мілїонів штук. З того припадає на переписні картки 2,204.484, а на часописи 1,857.523. В тім часї надійшло до Львова 1,634.625 штук листів, карток і друків. Пакетів і грошевих листів вислано 67.740, а надійшло 69.115. В касовім обороті надано 2,844.914 К переказами, а чеками 5,745.125 К; виплачено на перекази 3,713.692 К, а на чеки 4,164.770 К. Телеґрам надано 26.600, а надійшло 29.790. Перетелеґрафовано у Львові 245.912 депеш, які перейшли в липни через Львів.

— Огні. В Базаринцях, збаражкого повіта, згоріло дня 5. см. м. 46 селяньских загород зі 137 будинками, вартости 100.000 К. Шкода була обезпечена лише на 40.000 К в »Днїстрі«. — В Семянівцї коло Щирця знищив огонь дня 2. с. м. на двірскім обшарі чотири стодоли зі збіжем вартости 23.000 К, а обезпечених лише на 8.000 К. При ратунку було пять добровільних сторожий пожарних, а між ними »Соколи« з Острова і Лїсневич.

— Староческа Politik перемінила ся з 1 им жовтня в дневник Union. З таким наголовком ще в 1849 р. засновано в Празї дневник, для котрого до першого числа написав Палацкий проґрамову статю. Одначе редактори сего дневника не згоджували ся з напрямом сеї статї і Палацкий взяв її назад. Тепер приняла староческа Politik проґрамово сю статю і сей наголовок і заявляє, що буде змагати до зєдиненя ческого народу, до втихомиреня суперечностий до зближеня обидвох там поселених народів і до рівноправности в державі.

— Перехід з православя на инші віри в Росиї. Від коли видано закон 15. цьвітня 1905 р. про віротерпимість, почали православні зміняти віру. Від 1. вересня с. р. в Київщині православє перемінило на католицизм 635 осіб, на жидівство 64, на лютеранїзм 43, а на баптизм 130 осіб.

— Нова ростина в сьвітлї ботанїчнім, що жиє без води. В околици кітлини Ґляцкої і Ізерского хребта в Карконошах находить ся ростина, котра має ті цікаві прикмети, що росте на голих скелях без землї і води. Один з тамошних ботаників сказав, що ростина ся належить до семейства Ломіневатих (Saxifragacea). Цїла та ґрупа є дуже цікава. Нам найбільше знаними з сеї ґрупи суть: Ломінь вселеный (Saxifraga aizoon) і саджений майже по всіх городах Ровник гірский (Sempervivum montanum). Найбільше цїкавше у сеї ґрупи є то, що все они є зелені а в зимі жиють соками своїх мясистих корінів як борсук салом під скорою.

Оповістки.

— Репертуар укр.-руского народного театру у Львові під дирекциєю Йос. Стадника. (В салї »Яд Харузім« при ул. Бернштайна. Початок о 7. год. вечером).

Ві второк 8. с. м. другий раз »Фавст« опера в 5 діях а 6 відслонах Ґунода.

В четвер 10. с. м. »Вона« конкурсова драма в 4 діях Осиповича.

В суботу 12. с. м. „Жиди“ сензацийна штука в 4 діях Черікова.

— З перемиской епархії. Кан. институциї одержали оо.: Ал. Струсевич на Прилбичі, Мих. Желен на Рогізно, Йос. Преторіюс на Поздяч, Ст. Кмицикевич на Гусаків, Гр. Клиш на Комарно, Діон. Мирович на Медику, Юл. Легуцкий на Поріче ґрунт. і Лев Пясецкий на Реклинець. — Завідательства одержали оо.: Дим. Лах в Осердові, Мих. Дацько в Малнівскій воли, Йос. Горчиньский в Буцові, Мик. Паславский в Годинях, Петро Яросевич в Звертові, Іван Рудавский в Пенякові і Вас. Крайчик в Цеперові. — Сотрудництво в Комарні одержав о. Волод. Петрик.

— Курс пожарництва починає ся у львівскім „Соколї“ в середу дня 16. с. м. о 8. год. вечером. Зголошувати ся можна що день від год. 6—8. вечер в канцелярії „Сокола“ (ул. Руска 20). — *Пожарна секция »Сокола«*

— В Самборі війшло в житє зареєстроване товариство з обмеженою порукою п. н. „Народний Дім“. Цїлию єго є піднесенє добробиту членів через купно і продаж недвижимостий, будоване чиншових домів, приниманє вкладок щадничих від своїх членів і удїлюванє позичок своїм членам. Вкладка членьска 20 К, порука двократна Від вкладок щадничих дає 5%. Канцелярия товариства приміщена в каменици д-ра Стахури при канцелярії адвокатскій на I поверсї, а години урядові від 11—1. Звіщаючи об сїм ширшу суспільність, надїємось, що згуртує ся она побіч него в зрозумілій цїли економічного підвигнення. В злуці сили, тож спішіть з удїлами і вкладками. — *Від надзираючої Ради Тов-а „Народний Дім“ в Самборі.*

Галицкий сойм.

Буджетова провізория

на перший піврік 1908 року, над якою веде ся тепер загальна дискусия, опирає ся на буджеті, ухваленім на 1907 рік з узглядненєм приросту видатків, що мусять у 1908 році наступити з приводу підвисшеня учительскої платнї та побільшеня видатків на дороги з причини ухваленої соймом зміни дорогового закона.

З обчисленя, переведеного в звіті краєв. видїлу, виходить, що при полишеню додатків до податків у тій самій висоті, в якій їх означила фінансова ухвала при буджеті на 1907 рік, показав би ся недобір у сумі 7,400.000 К, який треба покрити позичкою.

Комісия буджетова годить ся з обчисленями краєвого видїлу та єго внесенями, одначе з огляду на те, що предложеним рівночасно соймови звітом комісиї про живлові нещастя пропонує ся визначенє пів-мілїонового фонду на підмоги з приводу живлових нещасть, — показує ся потреба позички, побільшеної о пів мілїона корон, отже в сумі 7,900.000 К.

Комісия поділяє надії, висказані в звіті видїлу, що заініцийована правительством акция коло санациї краєвих фінансів доведе протягом 1907 року до позитивних результатів, так, що дефіцит, обчислений комісиєю на близько 8 мілїонів корон, зчезне, або бодай обнизить ся.

Одначе, не маючи з сего погляду рішучої певности, комісия вносить на уповажненє видїлу краєвого до затягненя позички 7.900.000 К із сим застереженєм, яке заключає ся в звіті кр. видїлу, себто — що видїл буде користати з сего уповажненя тільки в разї справдїшної потреби.

Комісия буджетова внесла:

Високий сойм зволить ухвалити:

Материяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

Ч. 63.

Лист Олекс. Барвінского до Із. Воробкевича,
писаний в жовтни 1867.

(Дальше).

Остатнёго поезиї маєшъ въ Галичанинї (давнімъ) и въ „Слові“ під псевдонимами Верниволя, Сирота и и. въ Вечерницяхъ; в „Русалці“ під тими псевдонимами и ще такожъ и: Перебендя, Переходовець. Маєшъ іхъ доволї й въ Правдї. Якъ читаю я Коніского поезиї, то мині здаєть ся, що вінъ дальше грає Тарасову пісню зъ тихъ самихъ нотъ.

Студиюй такожъ и историю руську, а въ конець и мову, бо то форма до річи. Учися, пильно учися, а побачишъ, що принесе ся праця великі овочи. Поезиї не залишай. Даръ сей великий давъ Тобі Господь, щобъ возвіщавъ народамъ »світъ правди й волї«, а закопувати сей талантъ — гріхъ великий! Прочитай обътімъ частину зъ поеми »Острожникъ« в 19 ч. Правди. Твоіхъ творівъ не цурайся; а читай и поправляй іхъ. Шевченко говоривъ: »Діти, діти, — велика божа благодать!« А читавъ Ти яку біографию Шевченка? Напиши мині! Бо творівъ поета розуміти и ёго становисько оцїнити, годі, єсли не знаєшъ біографиї добре.

Скінчивъ я вже справу з Твоімъ дякомъ*), та відсилаю ёго Тобі до перегляду. Вінъ бъ цілости лишився такимъ дякомъ, якъ Ти ёго змалювавъ, та липъ тамъ дещо пропущено, а дещо переставлено. Може схочешъ післати Партицькому до росписаного конкурсу?

Якъ маєся річъ зъ »Нечаёмъ?« А чому не присилаєшъ тихъ дві повістки, щось обіцяръ? Я Тобі приготовивъ материялъ до повістки або поеми зъ часу нападівъ Татарськихъ на Русь. Пришлю Тобі півнійше. — Такожъ можу Тобі уділити відомість про князя Четвертинського, що Ти ще вторікъ мене просивъ. Я про се теперъ вишукавъ. Князівъ Четвертинськихъ було 11. Може знаєшъ имя сего, про котрого хочешъ писати, то напиши мині; або якъ ні то напиши мині вікъ, въ котрімъ живъ, або рікъ, відъ котрого до котрого, єсли знаєшъ, або хто бувъ ёго ровесникомъ (Zeitgenosse). Я Тобі сей часъ про него донесу.

Дякую й я Тобі, що Ти про мене незабуваєшъ. Я може дістану місце на провінциї. Коби у Чернівцяхъ! А що зъ Твого діла, що подававъ Ти до министериумъ? Напиши мині, мене твоя доля такъ обходить, якби й доля мого брата рідного. Чи вернувъ з Черновець; чи здоровий та родина чи здорова? Відпиши скоро.

Бувай здоровъ, цілує Тебе сердешно Твій щирий братъ

Олекса.

Дяка перечитай тай поправъ дещо або додай!

Читай книжки уважно, не спішно Особливо старай ся присвоити собі стиль Хмельницчини, або Квітки.

*) Амврозій Остапкевич. — *М.*

Ч. 64.

Лист Із. Воробкевича до Ом. Партицького,
писаний 1. XI. 1867.

Мій милий Пане!

Вашъ превітливий листъ мене наче зъ твердого просоня пробудивъ, прочитавше ёго мені мовъ лехши на души стало. Не одно гризло мое серце, наче той орелъ сіромаху Прометея, а найгірши оно мене боліло, якимъ погадавъ на нещасні зловіщі події на галицкі Руси. Тішуся дуже, що такі люде, якъ Ви, шановний Пане, до діла и праці взялись, бо приходило думати, що наша пісня, наша дума умре и загине... а безсмертний кобзарь Тарасъ зъ жалю у домовині заплаче.

(Дальше буде).

I. Сойм уповажняє краєвий виділ до роблення звичайних видатків із фонду краєвого на рахунок року буджетового 1908 — на підставі буджету, ухваленого на 1907 рік.

II. Сойм уповажняє краєвий виділ до побирання в 1908. році додатків до державних податків безпосередних на річ краєвого фонду, а саме — від кождої корони цілої приписаної податкової належности державної: — а) при податку ґрунтовім, домово-чиншовім, домовоклясовім і 5%-ім податку від вільних від податку домів по 72 сотиків; — б) при безпосередних податках особистих, із виїмком податку особисто-доходового, по 78 с.

Оподатковані в місті Кракові та в повітах краківскім і хшанівскім будуть оплачувати додатки до податків: в уступі а) вичислених по 64 с, в уступі б) вичислених по 70 с.

III. Уділені ad I і II уповажнення мають силу правну до 30. червня 1908. р.

IV. Сойм уповажняє краєвий виділ до затягнення в разї потреби коротко-речинцевої позички до висоти 7,900.000 К на покрите недобору з 1908. року та суми, призначеної осібною соймовою ухвалою на підмоги з приводу живлових нещасть.

Ся позичка має бути опроцентована найвисше до 4 процент та звернена найпізнїйше до 1. січня 1911. року.

Засїдання з 7. жовтня.

По відчитаню внесень та інтерпеляций пос. Фрухтман мотивував своє внесене на заложене висшої шк. реальної і польскої жін. учит. семінариї в Стрию. Внесенє переслано до комісиї шкільної. Там відослано також по умотивованю внесене посла кс. Пастора на заснованє гімназиї в Стшижові і внесене пос. Кшиштофовича, в якім він взиває правительство, щоби оно для досвіду заложило одну середну школу на селї з інтернатом після анґлійского взірця.

Пос. Ценьский мотивував свій проєкт виборчої реформи, пос. Вурщт поставив внесене на будову зелїзницї з Рахинї (коло Долини) до Надвірної з відногою до Ангелова. Внесенє відослано до зелїзничої комісиї. По уділеню дозволу повіт. радї в Городенцї на затягнення довгу 120 тис. кор. на будову шпитали, розвинула ся ширша дискусия над звітом комісиї краєвого господарства в справі деяких постанов що до торговлї рогатого товару і безрог. Забирали голос пп. Сколишевский, Козловский і Гурик, який виступав проти потайного скуповуваня безрог по селах, навіщених пошестями, через що розносить ся ті пошести. Внески комісиї принято з малими змінами.

З черги ухвалено внесеня водної комісиї з домаганєм прискореня реґуляциї рік, та внесеня банкової комісиї що до побільшеня основного капіталу банку краєвого до висоти 15 міл. корон.

Вечірнє засїдане

було присьвячене буджетовій дискусиї. Перший промовляв пос. ґр. Пінїньский. Почнаючи від критики нинїшного парляменту, бесїдник домагав ся зміни соймового реґуляміну і виступав проти загального голосованя. По нім забрав голос член кр. виділу пос. Яль і говорив виключно про уздоровлене краєвих фінансів. Пос. кс. Стояловский приписує вину зубожіня краю жидам. Що до Русинів то на єго погляд, так їм добре дїє ся, що не мають на що нарікати.

При кінци вечірного засїданя промовляв намісник ґр. Потоцкий. Рік тому — говорив намісник — я висловив бажаня з сего місця, аби сойм полагнав дві важні справи: закон дороговий і ловецкий.

Оба ті закони нинї довершені. Остає ще одна важна задача сойму: перевести виборчу реформу, заки ще сойм буде розвязаний, бо чим довше буде край на ню ждати, тим більші шкоди може край потерпіти. Дальше зазначує намісник, що виборча реформа соймова не може операти ся на тих основах, що виборча реформа до парляменту. Довести до успіху виборчу реформу можна лише дорогою компромісу. Єсли би до такого порозуміня прийшло, то можна би ще раз скликати сойм, а бесїдник думає, що правительство на то пристало би. Дальшу промову посьвячує намісник живловим нещастям. Правительство подасть поміч навіщеним живловими нещастями запомогами і зарібком при публичних роботах. Аби зарадити недостачі опалового дерева, правительство наміряє завести опалюванє салїн нафтовою кипячкою, а також подбає, аби дерево з державних лїсів продавано прямо консументам.

Вкінци намісник відповідав на заміти пп. о. Яворского, Стапіньского і о. Богачевского в справі надужить адміністрацийних властий, покривдженя Русинів на поли шкільництва і в справі виборчих надужить, що до яких заряджено енерґічне слїдство.

Свою бесїду скінчив намісник подякою за вислови спочуваня з нагоди смерти єго матери. Бесїду принято оплесками.

О год. 12·15 по півночи маршалок замкнув засїдане, назначивши наступаюче на нинї о 10. год. рано.

Телеґрами

з дня 8. жовтня 1907.

Будапешт. Австро-угорска угода довершена. Фахові реферерти мали протягом послїдної ночи виготовити текст угоди, а нинї мають єго підписати оба правительства. Австрийскі міністри мабуть нинї вечером виїдуть до Відня. Подрібний звіт і текст угоди буде знаний ширшому загалови аж по отвореню парляменту, коли президент міністрів бар. Бек предложить єго парляментови (рівночасно стане ся то і в угорскім соймі).

Відень. Мимо тайности, якою окружено австро угорску угоду, часописи подають основи угоди. Між иншим зазначують, що замість цлової єдности між Австриєю і Угорщиною настав цловий договор. Банкову справу відсунено на 1908 рік. Угорске правительство мало згодити ся на підвисшене своєї части квоти з 34·4 на 36%. Обі держави могуть окремо установляти консумцийні податки.

Петербурґ. Викрите заговор на житє царскої родини. Арештовано кількадесять анархістів.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 7. жовтня с. р.: Ів. Герасимович з Бродів, Вол. Яновский з Янова, Ел. Бурачиньский з Буковини, Евг. Затерайло з України, о. Вас. Мереньків з Романівки, Авт. Окмиш з Белза, Ник. Мацюрак з Дрогобича, Мих. Фортуна з Нараїва, о. Ст. Сапрун з Стенятина.

При закупнї товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского.